

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Proiect de Lege pentru modificarea unor prevederi ale Codului electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022

Parlamentul adoptă prezenta lege:

Articol unic

Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325 din 12 august 2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 231–237, art. 357), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 111 – Desemnarea candidaților,

se introduce un nou alineat (2¹) cu următorul cuprins:

(2¹) Numărul minim de semnături necesar pentru desemnarea unui candidat este de 31% din numărul de semnături stabilit conform alin. (1), fără a putea fi mai mic decât 31% din totalul alegătorilor din circumscripția respectivă sau, după caz, din regiunile vizate în cazul circumscripțiilor de tip național.

2. La articolul 122 – Pragurile electorale pentru participarea la repartizarea mandatelor,

alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) Pentru a participa la repartizarea mandatelor, concurenții electorali trebuie să obțină următorul număr minim de voturi valabil exprimate:

- a) pentru blocurile electorale – **cel puțin 5%** din voturile valabil exprimate la nivel național;
- b) pentru partidele politice – **cel puțin 2%** din voturile valabil exprimate la nivel național;
- c) pentru candidații independenți – **cel puțin 1%** din voturile valabil exprimate în circumscripția în care candidează.

Dispoziții finale

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

la proiectul de lege pentru modificarea unor prevederi
ale Codului electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022

1. Scopul proiectului de lege

Proiectul de lege are ca obiect modificarea articolelor 111 și 122 din Codul electoral al Republicii Moldova, în vederea:

- stabilirii unui **prag flexibil și proporțional** privind numărul minim de semnături necesare pentru desemnarea candidaților în alegeri;
- **reducerii pragurilor electorale** pentru partidele politice și candidații independenți, în scopul **încurajării pluralismului politic**, al **facilitării accesului actorilor politici noi** în procesul electoral și al **consolidării reprezentării democratice**.

2. Necesitatea modificării legislației

Actualul cadru legal instituie condiții de acces în procesul electoral care pot fi considerate excesiv de restrictive pentru partidele noi sau pentru candidații independenți. În acest sens:

- Numărul semnăturilor necesare pentru desemnarea candidaților poate deveni o barieră administrativă nejustificată în unele circumscripții, în special pentru candidații cu resurse limitate.
- Pragurile electorale actuale (5% pentru partide și 2% pentru candidații independenți) pot descuraja participarea unor formațiuni emergente și pot limita diversitatea reprezentării politice în organele alese.

Prin introducerea unui **prag proporțional de 31%** din cerința de semnături stabilită la art. 111 alin. (1), dar nu mai puțin de 31% din alegătorii din circumscripție, se propune un echilibru între necesitatea de a demonstra susținere populară reală și eliminarea barierelor excesive.

Prin **scăderea pragului electoral la 2% pentru partide politice și 1% pentru candidați independenți**, proiectul urmărește:

- reducerea dezechilibrelor între partidele mari și cele mici,
- stimularea competiției politice,
- deschiderea sistemului politic către noi voci și alternative democratice.

3. Argumentare juridică și constituțională

Proiectul este în conformitate cu prevederile **articolului 38 din Constituția Republicii Moldova**, care garantează dreptul cetățenilor de a participa la administrarea treburilor publice, direct sau prin reprezentanți aleși.

Modificările propuse respectă și principiile **egalității de șanse în alegeri**, **libertății de asociere politică**, precum și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova în domeniul drepturilor politice și ale omului (inclusiv Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, art. 25).

4. Impactul estimat al proiectului

Impact juridic:

Modificările vor conduce la o interpretare mai flexibilă și mai incluzivă a legislației electorale, fără a afecta coerența procesului electoral.

Impact politic:

Proiectul va încuraja participarea politică și competiția electorală loială, contribuind la pluralismul politic și reprezentarea mai fidelă a voinței cetățenilor.

Impact economic și administrativ:

Reducerea pragurilor și ajustarea cerințelor privind semnăturile nu presupune costuri bugetare suplimentare semnificative și nu afectează negativ organizarea procesului electoral.

5. Consultări și avize

La etapa de elaborare a proiectului au fost consultate prevederile constituționale, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și bunele practici europene privind accesul echitabil la alegeri. Se propune inițierea consultărilor publice cu societatea civilă și instituțiile electorale relevante (CEC, Comisia juridică, Consiliul Europei, etc.) pentru îmbunătățirea textului legislativ.

6. Concluzie

Proiectul de lege contribuie la **democratizarea procesului electoral, promovarea egalității de șanse între concurenți electorali, și deschiderea sistemului politic** către inițiative politice noi și autentice. Se recomandă susținerea și adoptarea acestuia de către Parlamentul Republicii Moldova.

Inițiator/Inițiatori:

[Nume deputat/deputați sau grup parlamentar]

[Data depunerii]